

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO
ARHIV REPUBLIKE SLOVENIJE
Poljanska cesta 40, Ljubljana

Vabimo vas na predavanje z naslovom

»UPEPELJENA LJUBLJANA«. VÉLIKI POŽAR V LJUBLJANI LETA 1774

Predavanje bo v četrtek, **20. februarja 2025, ob 13. uri** v veliki predavalnici Arhiva Republike Slovenije na Poljanski cesti 40 v Ljubljani.

Predavala bo **Vanja Rupnik**.

O vsebini:

Požari so bili v kranjski prestolnici Ljubljani pogosta nadloga. Vzrok zanje je bil največkrat človeška neprevidnost ali malomarnost, pri čemer je hitremu širjenju požarov od hiše do hiše botroval način gradnje. Hiše v mestu so bile povečini sicer že zidane, vendar so imele nekatere še vedno škodlaste ali lesene strehe, ob hišah so stali leseni hlevi, na mestno obzidje so se naslanjale lesene stopnice in tako imenovani *ganki*.

V ljubljanskem Krakovem je na vroč poletni dan, 28. junija 1774, kmalu po četrti uri popoldan izbruhnil požar, ki se je zaradi močnega vetra hitro razširil preko Ljubljanice in zajel hiše na Starem trgu. Ogenj je v celoti ali delno uničil 128 hiš, med drugim pa tudi jezuitski kolegij s cerkvijo in seminarjem, novo zgrajeni mehanični muzej (*Museum Mechanicum*) Gabriela Gruberja, cerkvi sv. Florijana in sv. Rozalije ter del grajskega kompleksa. Povzročil je veliko gmotno škodo. Obnova hiš je bila v večjem delu na plečih lastnikov, medtem ko je za mesto velik strošek predstavljalo tudi popravilo gasilnih naprav in pripomočkov.

Od 18. stoletja so si deželne in državne oblasti prizadevale, da bi torvrstne nesreče čim bolj omejili in bi prebivalstvo čim bolj izobrazili o ukrepih za večjo požarno varnost. Prav tako se je ta poražna ozaveščenost začela jasneje kazati pri regulaciji zakonodaje na področju gradenj.

O predavateljici:

Vanja Rupnik je zaposlena v Arhivu Republike Slovenije, kjer se v okviru Sektorja za informacije in dokumentacijo posveča uporabnikom, jih usmerja in jim svetuje v zvezi z naročanjem in vsebino arhivskih fondov in zbirk. Je vsebinska urednica Virtualne arhivske čitalnice (VAČ), skupne spletne baze slovenskih arhivov. Kot arhivistka je pristojna za sodno gradivo za obdobje 1748–1945. Preučuje zgodovino sodstva, zanimajo pa jo tudi druge teme s področja družbene zgodovine. Ob preučevanju arhivskega gradiva iz različnih obdobj si je pridobila bogate izkušnje, še posebej z razvoznavanjem (staro)nemške pisave gotice. Pridobljeno znanje deli na tečajih branja gotice in spoznavanja arhivskih virov, ki jih Arhiv Republike Slovenije pripravlja vsako leto.

Vljudno vabljeni!